

Razen teh dosedaj navedenih pokončevalnih pripomočkov proti imenovanemu, kakor tudi še proti drugim brezštevlnim, sadnemu drevju škodljivim mrčesom je pa gotovo eden med boljšimi tudi ta, da se v začetku spomladi mrtva koža, mah in druga nesnaga razdebla in drevesnih vej dobro ostrže, vse stare rane in globinice čisto osnažijo (ne le po deblu, nego tudi po vejah) in se dobro zamažejo, ter se potem celo deblo z apnom in pepelom — ali pa z apnom in ilovico pomešano — dobro pobeli. S tem načinom uniči in pokonča se brez števila mrčesnih jajčic in bub, katera v skorjinih razpokah tičijo.

Temu metulju zelo podoben je tako zvani „veliki pérni zavijač“ (der grosse Frostnachtschmetterling; Geometra defoliaria. L.), kateri razen sadnega drevja tudi drugo listovje napada. Ta metulj je nekoliko večji od unega, njegova barva je bolj rumenkasta. Gosenica je svitlo-rumena, ima po hrbtu rujavo-rudečo paso ali progo. Buba je rudeče-rujava in ima na koncu samo po en špiček. V vsem drugem sta si z unim popolnoma enaka. Zato se končuje prav tako.

(Dalje prihodnjič.)

Karbolna kislina v vrtnarstvu.

Karbolna kislina (Carbolsäure), ki se v vsaki apoteki dobiva, je za pokončevanje škodljivega mrčesa po pravici hvaljeno sredstvo. Se ve da sama na sebi bila bi premočna; pokončala bi tudi rastline, katere ravno varovati hočemo škodljivcev. Zato se mora s toliko vode stanjšati, da za rastline uničevalno moč zgubi. V ta namen so se razne poskušnje s karbolno kislino že delale. Prva skušnja se je naredila tako, da so 1 del karbolne kisline zmešali z 20 deli vode. Ta zmes se je pustila 24 ur stati, da se je še bolj razkadila in oslabila, predno se je rabila. Na vrhu te zmesi se je prikazala tanka oljnata plast, ki je vsako rastlinsko snovino popolno in hitro umorila. S to zmesijo ni bilo toraj nič početi; razlita po gredici z redkvijo in zeljnasi sajenicami, ki so jih zeljske bolhe hudo nadlegovale, je pokončala rastline in mrčes. Tudi raztoplina z 1 delom karbolne kisline in 50 deli vode bila je še premočna. 1 del karbolne kisline in 100 delov vode — to je bilo primerno in pravo. Poginilo je za njo vse mrčesje in rastlinam ni nič škodovala. Vsigar pa je treba oljnato kóžico, ki se vrh raztopljin naredi, odstraniti, in potem še le škropiti. Jednokratno škropljenje je rešilo vse gredice zeljnih bolh, listnih uši in črvov; prav majhna trohica te raztopljin, ki se je na mravljišče valila, je drobno živalico na vrat na nos iz mravljišča pregnala. Črešnjevo drevo, katerega zreli sad je mravlje močno na-se vlekel, bilo jih je v kratkem rešeno, ko se je deblo s karbolno raztoplino pomočilo; vendar pa so se v 3—4 dneh zopet jele zbirati, ko je duh karbolne kisline zgnil. Še le, ko se je volnat trak v karbolno kislino pomočen okoli debla ovil, so bile mravlje za zmirom odpodene. Tudi razni drugi mrčesi se dajo s to raztoplino pregnati, posebno listne uši, ki so rastlinam in drevju mlajšemu in starejšemu zelo na škodo.

Gospodarske skušnje.

* *Kdaj je najbolje les sekati?* Da je les pozimi posekan, to je sploh znano; al manj znano je, da tudi vsak pozimi sekani les ni v trpežnosti enak, in zakaj ne? — Časnik „Hamburger Gartenzeitung“ poroča o skušnjah, pred več leti napravljenih v Brnu v Švici.

Tako, na priliko, so se smreke enako debele, enako stare, enako zdrave in na istem kraji rasteče, pa meseca januarija posekane, za 12 odstotkov manj močne skazale, ko so jih obložili z enakimi težami, — une meseca februarija posekane pa za 20 odstotkov in une marcija meseca posekane celo za 38 odstotkov slabeje, kakor tiste smreke, ki so jih decembra meseca posekali. Smreko, katero so položili v vlažno zemljo in ki je bila meseca februarija posekana, so našli že čez osem let gnjilo, druga pa, ki so jo v enako zemljo decembra meseca položili, je bila po preteku 16 let še trdna in močna. Platišče na kolesih iz bukovega lesa, ki je bil meseca februarija posekan, je bilo uže čez 2 leti za nič, uno pa, iz bukev, meseca decembra posekanih, je trpelo celih 6 let. Meseca decembra posekani les ne spušča mokrote skozi se, v drugih mesecih sekani les pa toliko bolj spušča mokroto, kolikor pozneje je posekan. — V muzgi sekani les je veliko manj trpežen memo onega, ki je bil pozimi sekan. Ob času zimskega pokoja se v rastlinah, posebno v drevesih, vsedejo tiste snovi, ki se jih rastlina za živež prihrani, v sredici drevesnega debla; te snovi se pa ob času muževnosti zopet stanjšajo in služijo kot prvi živež na novo oživljeni rastlini. Te rezervne snovi obstajajo največ iz štirke, katera se v posameznih celicah rastline v podobi majhnih zrnec nabira. — Po skušnjah Francoza Prilleux-a se dá s pomočjo joda izvedeti, katera drevesa so bila pozimi sekana in katera ne. Če se namreč les po čez prežaganega debla pomaže z jodom, v vodi raztopljenim, se prikažejo stremeni stržena (Markstrahlen) in pa še na drugih mestih lesa plavočrnike črtice na dnu po jodu rumenkasto barvanih celicah lesa. Pri lesu pa, ki je bil v polnem soku sekan, se pa cela plošča po jodu prikaže rumeno pobarvana; strženovi stremeni se pa od družega lesa ločijo po tem, da so svitlejše rumeni.

* *Kako predenico (Flachsseide) na deteljiščih zatreti.* Predenica dela veliko škodo deteljiščem. Vendar pa te velike škode nikdo drug ni kriv, ko lahkomiseln in nemarni kmetovalec. Res se mora človek dostikrat čuditi mirnosti marsikaterega poljedelca, s katero gleda, kako se predenica širi in od dne do dne večje prostore najboljše krme pokončuje. Star skušen kmetovalec priporoča, naj se steblovje deteljno s predenico vred ali s srpom ali koso trdno pri tleh poseče, prostor potem precej na debelo z dobrim kompostom (mešanim gnojem) pokrije in trdno stepta. Detelja sama res da ne požene skozi kompostno plast. Vendar kompost ima pogosto v sebi travina semena, ki se jim pasji rep pravi ali pahovka. Ta poženejo in potem nadomestijo primanjkljaj detelje. Kdor nima komposta pri rokah, naj mesta, na katerih predenica raste, do dobra poseče s srpom ali koso, jih potem z nasteljo dobro potrosi, s petrolejem polije in zažge. Ali pa se pokošeni prostori globoko prekopljejo in s travnim semenom posejejo. Detelja je sicer vsakokrat na takih mestih izgubljena, al trava jo nadomesti. Kedar se za časa skrbi, da se predenica zatara, izguba na detelji ni velika. Kjer imajo ovce, je take prostore dobro z ovcami popasti, samo, da se ovce iz znanih vzrokov ne smejo gladne na tako pašo goniti. Kmetovalec mora toraj sam razširjenje predenice braniti in omejiti, samo potreba je gledati, da se že najmanjši začetki brž izprva zatarejo. Se ve da je treba, da se tudi na sosednih deteljiščih enako skrbno proti temu sovražniku postopa, ker se predenica iz enega polja tudi na drugo zatroša.